

Kolmapäev, 11. märts 2015

P8_TA(2015)0063

Montenegro 2014. aasta eduaruanne

Euroopa Parlamendi 11. märtsi 2015. aasta resolutsioon Montenegro 2014. aasta eduaruande kohta (2014/2947 (RSP))

(2016/C 316/05)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse 19. ja 20. juunil 2003 toimunud Euroopa Ülemkogu kohtumise järeldusi ja selle lisa „Thessaloniki tegevuskava Lääne-Balkani riikide kohta seoses nende riikide Euroopaga integreerimise protsessiga”,
 - võttes arvesse 29. märtsil 2010 sõlmitud stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingut ühelt poolt Euroopa ühenduste ja nende liikmesriikide ning teiselt poolt Montenegro Vabariigi vahel ⁽¹⁾,
 - võttes arvesse 16. detsembril 2014. aastal toimunud ELi–Montenegro ühinemiskonverentsi,
 - võttes arvesse komisjoni 22. mai 2012. aasta aruannet Euroopa Parlamendile ja nõukogule Montenegro edusammude kohta reformide elluviimisel (COM(2012)0222) ja nõukogu 26. juuni 2012. aasta järeldusi, millega otsustati avada Montenegroga ühinemisläbirääkimised 29. juunil 2012,
 - võttes arvesse komisjoni 8. oktoobri 2014. aasta teatist „Laiemisstrateegia ja peamised ülesanded aastatel 2014–2015” (COM(2014)0700) ning selle juurde kuuluvat komisjoni talituste töödokumenti SWD(2014)0301 „Montenegro 2014. aasta eduaruanne”, samuti 19. augustil 2014 vastu võetud suunavat strateegiadokumenti aastateks 2014–2020,
 - võttes arvesse üldasjade nõukogu 16. detsembri 2014. aasta järeldusi laienemise ning stabiliseerimis- ja assotsieerimisprotsessi kohta,
 - võttes arvesse Euroopa Liidu ja Montenegro parlamentaarse stabiliseerimis- ja assotsieerimiskomitee 1. ja 2. detsembril 2014 toimunud üheksandal kohtumisel vastu võetud deklaratsiooni ja soovitusi,
 - võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone Montenegro kohta,
 - võttes arvesse Charles Tannocki tööd väliskomisjoni alalise Montenegro küsimuste raportöörina,
 - võttes arvesse kodukorra artikli 123 lõiget 2,
- A. arvestades, et Montenegro on praegu oma piirkonna ainuke riik, kes ELiga peetavatel ühinemisläbirääkimistel avab ja ajutiselt suleb läbirääkimispeatükke, mis on hinnatav saavutus; arvestades, et juhtpositsioon peaks tõstma Montenegro vastutust ka piirkondlikes seostes ja ELi laienemisprotsessis üldiselt;
- B. arvestades, et iga kandidaatriiki hinnatakse saavutuste järgi ning riigi edasine edu sõltub oma reformistrateegiate ja tegevuskavade tulemuslikust rakendamisest;
- C. arvestades, et valitsuse ja opositsiooni püsiv dialoog ja konstruktiivne koostöö on oluline selleks, et edukalt valmistuda ELiga ühinemiseks ning kindlustada kodanike usaldus valimisprotsessi ja riigi institutsioonide vastu; arvestades, et ELiga ühinemise protsess peaks jääma Montenegro kõigi poliitiliste jõudude tähelepanu ja tegevuse keskmesse;
- D. arvestades, et Montenegro peaks veelgi jõulisemalt rajama ja kindlustama õigusriiki, kuna see on ELiga ühinemise ja ELi liikmesusega kaasnevate kohustuste võtmise peamine eeltingimus; arvestades, et korruptsioon on endiselt väga tõsine mureküsimus;

⁽¹⁾ ELT L 108, 29.4.2010, lk 3.

Kolmapäev, 11. märts 2015

- E. arvestades, et kodanikuühiskonnal on reformi- ja ELiga ühinemise protsessis täita oluline osa;
- F. arvestades, et endiselt on probleeme sõna- ja meediavabaduse järgimisega; arvestades, et aruandeperioodil on olnud uusi meediavastase vägivalda juhtumeid, kuigi saadud teabe kohaselt on need vähenenud; arvestades, et pädevad ametiasutused peavad tõhustama nii vanade kui ka uute juhtumite uurimist ja süüdlaste vastutusele võtmist ning looma positiivse õhkkonna massiteabevahendite vabaks ja sõltumatuks toimimiseks;
1. tunnustab Montenegro ühinemisläbirääkimistel tehtud edusamme, märkides, et seni on avatud kuusteist peatükki, nende hulgas 23., 24. ja 31. peatükk, ning kaks peatükki (teadus ja teadusuuringud, haridus ja kultuur) on ajutiselt suletud;
 2. kutsub üles ühinemisläbirääkimisi hoogsalt jätkama, toetudes ellu viidud reformidele ja konkreetsetele tulemustele, mida on saavutatud eelkõige õigusrikluse, meediakeskkonna ja korrupsioonivastase võitluse vallas; väljendab rahulolu seoses sellega, et 16. detsembril 2014 võeti kooskõlas 23. peatüki tegevuskavaga vastu mitu õigusakti; on seisukohal, et läbirääkimiste ning strateegilise, normatiivse ja institutsioonilise raamistiku edendamiseks peab kaasnema tegelik edasimineku riigis endas, kus rõhku tuleb panna asjaomaste tegevuskavade ja strateegiate ellurakendamisele;
 3. tunnustab läbirääkimisstruktuuride, sh õigusriigi küsimuste nõukogu jätkuvat tugevdamist; kutsub valitsust üles parandama institutsioonidevahelist kooskõlastamist ja laiendama ministeeriumidevahelisi konsultatsioone;
 4. rõhutab, et õigusriklusega seotud reformid moodustavad Montenegro Euroopaga integreerimise protsessi tähtsaima osa ning on ühinemisläbirääkimiste üldise eduka kulgemise oluliseks tingimuseks; on seisukohal, et poliitiline tahe on püsivalt tähtis, et saavutada võitluses korrupsiooni ja organiseeritud kuritegevuse vastu sisulist edu ja seda kindlustada, kuna sellega pannakse proovile kohtusüsteemi sõltumatus, tõhusus ja professionaalsus;
 5. märgib, et tähtis on tagada reformiprotsessi kaasavus – kodanikuühiskonna aktiivne osalemine selles protsessis, et saavutada läbirääkimistel vajalikku edu; nõuab sellega seoses aktiivsemat parlamentaarset kontrolli;
 6. väljendab rahulolu selle üle, et vastu on võetud 2014. aasta tegevuskava parlamentaarse kontrolli tugevdamiseks ning et 2014. aasta detsembris võeti vastu parlamendi eetikakoodeks; rõhutab, et vaja on suurendada Montenegro parlamendi suutlikkust ja võtta järelemeetmeid lähtuvalt parlamendi 2013. aasta juulis vastu võetud tehnilisest raportist riiklike vahendite väidetava erakonnapoliitilistel eesmärkidel kasutamise kohta, ning rõhutab, et kohtulikud järelemeetmed on jäänud puudulikuks; kutsub Montenegro valitsust üles kaaluma parlamendi soovitusi ning parandama parlamendi juurdepääsu vajalikule teabele;
 7. märgib murega, et teravalt polariseerunud õhkkond Montenegros on viinud selleni, et tähtsaim opositsioonipartei boikoteerib parlamendi teatavaid istungeid, näiteks peaministri infotundi, ning see kahjustab institutsioonide demokraatlikku toimimist; kutsub seetõttu kõiki poliitilised jõude, nii koalitsiooni kui ka opositsiooni, üles keskenduma oma riigi ELiga ühinemise protsessile ning pidama, eriti parlamendis, pidevat dialoogi ja tegema konstruktiivset koostööd; rõhutab, et eduka praktilise töö ja institutsioonide tugevuse eeltingimuseks on tugev poliitiline tahe;
 8. kutsub Montenegro valitsust üles Euroopa standardeid ja parimaid tavasid järgides tulemuslikult rakendada OSCE/ODIHRi, Veneetsia komisjoni ja riikide korrupsioonivastase ühenduse (GRECO) soovitusi valimiskorra kohta, sealhulgas soovitusi, mis käsitlevad sõltumatu kandidaadina valimistel kandideerimise õigust, proportsionaalset riiklikku rahastamist, et toetada võrdeid tingimusi kõigi kandidaatide jaoks, ja erakondade rahastamise auditeerimist; märgib, et kohalikke valimisi tumestasid väidetavad valimiskorra rikkumised; rõhutab, et neid tuleb uurida ja vajaduse korral peaksid pädevad asutused esitama süüdistused;
 9. rõhutab, et oluline on riigi ja erakonna asjad selgelt lahus hoida; tunnustab 2014. aasta detsembris vastu võetud uut erakondade rahastamise seadust ning kutsub kõiki erakondi üles seda tulemuslikult rakendada, mis peaks aitama tunduvalt vähendada riigi vahendite kuritarvitamist; peab kahetsusväärseks asjaolu, et selles õigusaktis on olulisi osi, mis võeti vastu ilma erakondadeülest konsensust saavutamata;

Kolmapäev, 11. märts 2015

10. peab õigeaks, et Euroopa Komisjon pöörab ühinemisprotsessis rohkem tähelepanu avaliku halduse reformile; on rahul, et selles valdkonnas tehakse edusamme, kuid märgib, et seadusandluse ja kohaliku halduse kvaliteedi parandamiseks saab rakendada uusi, täiendavaid meetmeid; jagab muret avaliku halduse politiseerimise pärast; nõuab edenemist kesk- ja kohaliku tasandi haldusasutuste läbipaistvuse, tõhususe ja vastutuse suurendamisel ning nende tegevuse kooskõla parandamist, samuti kohalike omavalitsuste tegevuse koordineerituse suurendamist eelkõige sellistes valdkondades nagu investeeringud, projektide kavandamine ja rakendamine; peab oluliseks, et asutaks kõrvaldama puudusi sellistes valdkondades nagu töölevõtmise, töölt vabastamise ja hindamise kriteeriumid, tulemuslikkuse hindamisest hoidumine ning vähene haldus-, kontrolli- ja järelevalvesuutlikkus;

11. soovib teha täiendavaid jõupingutusi ombudsmani institutsiooni suutlikkuse tugevdamiseks seoses diskrimineerimisvastaste juhtumitega;

12. hindab positiivselt uut kohtureformi strateegiat aastateks 2014–2018 ning märgib rahuloluga, et reformi tegevuskava on üldiselt rakendatud õigeaegselt ja ametisse on valitud uus riigi peaprokurör; tunnustab uusi õigusmeetmeid, mille eesmärk on suurendada läbipaistvust prokuröride valimisel; märgib, et edasimineku kohtureformi teostamisel hõlbusas 2014. aasta detsembris valitsustevahelisel konverentsil nelja täiendava peatüki avamist; kutsub üles jätkama jõupingutusi, et kontrollida ja veelgi vähendada kohtuasjade kuhjumist ja kohtumenetluste kestust ning parandada konstitutsioonikohtu töö tõhusust;

13. tunneb heameelt edusammude üle, mida Montenegro on teinud seoses kohtusüsteemi sõltumatus ja suurema tõhususe tagamiseks ette võetud reformide rakendamisel; on endiselt tõsiselt mures kohtute sõltumatus lubamatu mõjutamise pärast, eelkõige seoses kohtunike ja prokuröride töölevõtmise ja edutamise; rõhutab, et tingimata ja kiiresti on vaja parandada ametisse nimetamise ja edutamise valikukriteeriume ning distsiplinaarmenetlustes kindlamalt järgida seaduslikkuse ja proportsionaalsuse põhimõtet; nõuab kohtunike ja prokuröride töölevõtmise, edutamise ja distsiplinaarsüsteemi põhjalikku reformimist; märgib, et osa nimetatud probleemidest tuleb lahendada kohtusüsteemi korraldust käsitlevate õigusaktide paketi kaudu;

14. tunneb muret konstitutsioonikohtu otsust ootavate kohtuasjade kuhjumise üle, eriti selliste asjade venimise üle, mis on seotud võimaliku süstemaatilise inimõiguste rikkumisega, näiteks algatus uurida väärtuseaduse vastavust põhiseadusele;

15. on mures, et tõsiseid pingutusi ei ole tehtud selleks, et sõjakuritegude toimepanijad ei jääks karistamata; kutsub pädevaid ametiasutusi üles menetlema sõjakuritegude juhtumeid tähtaegselt ka kõige kõrgemal tasemel; nõuab, et pädevad asutused tegeleksid tulemuslikult sõjakuritegude uurimise, nende eest süüdistuse esitamise, nende kohtuliku arutamise ja süüdlaste karistamisega vastavalt rahvusvahelistele normidele ja tagaksid kohtuotsuste täideviimise ning õiguskaitse ja hüvitiste kättesaadavuse kuritegude ohvritele;

16. on mures selle pärast, et kuigi rahvusvahelised rahastajad on Montenegro ametivõimudele korruptsiooni vastu võitlemiseks eraldanud märkimisväärseid rahalisi vahendeid, on selles võitluses saavutatud üksnes piiratud edu ning see ohustab jätkuvalt demokraatlike institutsioonide nõuetekohast toimimist ja stabiilsust, samuti õigusriiklust ja majanduse arengut; nõuab, et korruptsiooni- ja organiseeritud kuritegevuse vastase võitluse strateegia rakendamise riiklik komisjon kui peamine korruptsioonivastase tegevuse koordineerimise üksus tegutseks aktiivsemalt ja algatuslikumalt; rõhutab, et tingimata ja kiiresti on vaja suurendada valitsuse, avaliku elu ja kodanikuühiskonna kõigi sektorite aktiivset osalust ja tulemuslikku koostööd, et korruptsiooni tõkestada, õigusraamistikku tugevdada ja rikkumisest teatajaid kaitsta;

17. nõuab, et ametivõimud suurendaksid prokuröride, kohtunike, politsei ja teiste õiguskaitseasutuste suutlikkust ning aitaksid saavutada paremaid tulemusi korruptsioonijuhtumite uurimises, süüdistuste esitamisel ja süüdimõistvate kohtuotsuste langetamisel, nii et see hõlmaks kõigil tasanditel, sealhulgas kõrgemal tasandil aset leidnud korruptsioonijuhtumeid; tunnustab korruptsioonivastaste õigusaktide, eelkõige lobitöö seaduse, üldise haldusmenetluse seaduse ja riigihangete seaduse vastuvõtmist, samuti huvide konflikti ärahoidmist käsitlevate seadusemuudatuste vastuvõtmist; nõuab nimetatud õigusaktide tulemuslikku rakendamist, mis aitaks tihendada õiguskaitseasutuste koostööd ning parandada huvide konfliktide tuvastamise ja vara deklareerimise kontrollisüsteemi; kutsub Euroopa Komisjoni üles nende õigusaktide rakendamist tähelepanelikult jälgima; peab oluliseks institutsioonide tugevdamist, et need saaksid võtta aktiivsema ja algatuslikuma hoiaku võitluses korruptsiooni vastu ning et selles tegevuses saaks täiel määral osaleda uus parlamendikomisjon, mille ülesanne on teostada järelevalvet korruptsioonivastase võitluse ameti töö üle, kusjuures nimetatud ametile tuleks ette näha piisavad vahendid; rõhutab, et kohtusüsteemi puudujäägid sõltumatus ja vastutuse osas on endiselt väga murettekitavad ja takistavad korruptsioonivastast võitlust;

Kolmapäev, 11. märts 2015

18. kutsub ka kohtuasutusi üles tegutsema korrupsiooni ja organiseeritud kuritegevusega seotud asjade käsitlemisel läbipaistvamalt, eriti mis puudutab sellistes kuritegudesse segatud äriühingute, üksikisikute ja ametnike nimede avaldamist kohtuotsustes;

19. märgib, et sagedased seadusemuudatused võivad takistada tõhusat võitlust organiseeritud kuritegevuse vastu; nõuab pädevate asutuste suutlikkuse suurendamist, eriti selleks, et viia läbi keerukaid uurimisi ja tegeleda raskete juhtumitega; väljendab heameelt kriminaalseadustiku muudatuste üle, et tõkestada ja jälgida radikaliseerumist ja religiooset äärmuslust; kiidab heaks uue kriminaalseaduse, mis kuulutab välisvõitlejad, sh džihaadi võitlejad kurjategijateks; kutsub pädevaid asutusi üles asjaomaseid seadusesätteid tõhusalt rakendama, et hoida ära ja jälgida võimalikku ohtu Montenegro kodanike julgeolekule; rõhutab, et on oluline võidelda igasuguse äärmusluse vastu;

20. väljendab heameelt Montenegro ja Europoli vahelise strateegilist ja operatiivkoostööd käsitleva lepingu allkirjastamise üle, Eurojustiga kavandatava lepingu sõlmimise läbirääkimiste edenemise üle ja asjaolu üle, et Montenegro institutsioonid saavutasid vaatlejastatuse asjaomastes Euroopa õigusala seaduste võrgustikes; julgustab tegema asjaomaste Euroopa õigusasutustega tihedat koostööd, kaasa arvatud inimkaubanduse küsimuses;

21. märgib, et viimasel ajal on tehtud jõupingutusi kodanikuühiskonna organisatsioonidega konsulteerimise mehhanismide parandamiseks, et kaasavas protsessis saavutada poliitikakujundamise ja õigusloome suurem läbipaistvus; peab tervitatavaks avalikke arutelusid 23. ja 24. peatükiga seotud tegevuskavade läbivaatamise küsimustes; kutsub pädevaid asutusi üles arendama edasi kodanikuühiskonna organisatsioonide jätkusuutlikku riiklikku rahastamist ja asjakohast institutsioonilist raamistikku; väljendab heameelt selle üle, et valitsus on nimetanud vabariiklike arendamisega tegeleva uue nõukogu; kutsub pädevaid asutusi üles kohandama õigusraamistikku ja – tavasid, et kaitsta kodanikuühiskonna aktiviste rünnakute ja vihavaenu eest, mida teadaolevalt propageeritakse mõnes ajalehes, ning luua õhustik, milles aktivistid saaksid hirmu ja survestamiseta tegutseda;

22. rõhutab veel kord sõnavabaduse tähtsust Euroopa Liidu ühe alusväärtusena; peab hädavajalikuks, et ajakirjanikel oleks täielik sõltumatus; on väga mures Montenegro ajakirjandusvabaduse olukorra halvenemise pärast ning meediatöötajate madalate kutse- ja eetikainormide pärast; mõistab karmilt hukka asjaolu, et ajakirjanike ja meedia omandi vastu suunatud intsidendid jätkuvad; võtab teatavaks, et Montenegro valitsus on moodustanud komisjoni ajakirjanike vastaste rünnakute uurimiseks; nõuab tungivalt, et pädevad asutused selle komisjoni soovitusi rakendaksid ning et süütegude toimepanijaid järjekindlalt kohtu alla antaks ja süüdi mõistetak; on seisukohal, et sõltumatu avalik meedia koos sõltumatute toimetajatega ning stabiilse ja jätkusuutliku rahastamisega on demokraatlike normide süvendamiseks hädavajalik; rõhutab, et kõikidel poliitikas ja meedias osalejatel on vastutus eriarvamuste suhtes salliva õhkkonna loomisel; rõhutab, et meediavabadust toetavad avalikud seisukohavõtted aitavad kaasa ajakirjanikke austava ja kaitsva õhkkonna loomisele; tervitab meedia esindajate kokkulepet, mille kohaselt meedia eneseregulatsiooni parandamise esimese sammuna vaadatakse üle kutsealane eetikakoodeks; peab vajalikuks, et võetaks vastu selge õigusraamistik, millega kehtestatakse reeglid meediaomandi ja meedia rahastamise kohta;

23. on seisukohal, et totalitaristliku mineviku läbipaistev käsitlemine, kaasa arvatud salateenistuse arhiivide avamine, on samm edasi suurema demokraatia, vastutuse ja institutsioonide tugevuse suunas;

24. peab kiiduväärseks asjaolu, et diskrimineerimisvastane seadus on viidud peaaegu täielikult kooskõlla ELi õigustikuga; kutsub ametivõime üles kõrvaldama veel esinevaid puudujärke rassilise diskrimineerimise vastastes meetmetes ja karistussätetes; palub, et ametivõimud kindlustaksid diskrimineerimisvastase nõukogu vajalike rahaliste ja haldusressurssidega; tunnistades, et roma elanikkonna sotsiaalse kaasamise ja hariduse osas on tehtud edusamme, on siiski mures roma õpilaste väikese osakaalu pärast kogu õpilaskonnas ning nende kõrge väljalangemismäära pärast; nõuab, et toetataks jõulisemalt algatusi roma elanikkonna kindlustamiseks eluaseme, tervishoiu, hariduse ja tööga, roma naiste õiguste suurendamiseks ning hariduse andmiseks roma tütarlastele ja naistele; tunnustab pädevate asutuste pingutusi kaitsta lesbide, geide, biseksuaalide, trans- ja intersooliste inimeste õigusi teise geiparaadi ajal, mis kulges ilma vahejuhtumiteta; on siiski mures, et rünnakud LGBTI kogukonna liikmetele ja aktivistidele jätkuvad; nõuab, et nii poliitikud kui ka kodanikuühiskonna aktivistid võitleksid seksuaalvähemuste vastase laialdase vaenulikkuse ja vägivallega, eelkõige püüaksid harida ja teavitada avalikkust, et aidata kaasa hoiakute muutumisele, ning võimaldaksid politseinikele, prokuröridele ja kohtunikele koolitust;

Kolmapäev, 11. märts 2015

25. väljendab rahulolu puudega inimeste õigusi reguleeriva õigusraamistiku parandamise üle; märgib, et tegevust õigusnormide liidu õigustikuga vastavusse viimiseks on vaja jätkata; nõuab, et valitsus kiirendaks samme, millega parandada puudega inimeste juurdepääsuvõimalusi hoonetele, ning peab kahetsusväärseks, et enamik riigiasutusi ja kohalikke asutusi, kaasa arvatud mõned tähtsaimad hooned (nt parlament ja kohus) ei ole puuetega inimestele ikka veel ligipääsetavad; on endiselt mures selle pärast, et puudega üliõpilaste haridussüsteemist väljalangemise määr pärast põhikooli ja keskkooli on kõrge; rõhutab, et tähtis on tagada puudega inimeste ametialase rehabilitatsiooni ja tööhõive fondi ja selle kulude piisav läbipaistvus;

26. rõhutab, et on vaja jätkuvalt tugevdada lastega seotud seaduste ja poliitika elluviimist ja nende jälgimist ning tagada selleks piisavad vahendid; nõuab, et parandataks kõikide laste hariduse kvaliteeti ning püütaks rohkem toetada vähemkaitsitud lapsi; rõhutab, kui tähtis on laiendada alaealiste asjades õigusemõistmise alast reformi ka haldus-, tsiviil- ja kriminaalmenetlustesse kaasatud lastele, et edendada õiguskaitse ulatuslikumat kättesaadavust;

27. peab murettekitavaks, et saavutused naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse ning poliitikas ja tööturul esindatuse suurendamisel, aga ka võitluses koduvägivalla vastu on tagasihoidlikud; nõuab seda arvesse võttes kiiremaid edusamme seoses naiste õiguste, soolise võrdõiguslikkuse ning naiste esindatusega poliitikas ja tööturul, aga ka võitluses koduvägivalla vastu; nõuab sellega seoses parlamendi suuremat osalust, struktureeritumat koostööd kodanikuühiskonnaga ja institutsioonilise suutlikkuse suurendamist, sealhulgas sotsiaalteenistuste ja õiguskaitseasutuste paremat koostööd; nõuab, et kõigi meetmete puhul keskendutaks ohvrite õigustele ning nõuetekohase hoolikusega tegeletaks koduvägivalla juhtumite ärahoidmise, uurimise ja süüdlaste karistamisega ning tekitatud kahju korvamise;

28. kiidab heaks Montenegro poliitilised meetmed, mille eesmärk on luua sallivuse ja kõikide rahvusvähemuste kaasatuse õhkkond; soovib tungivalt Montenegro ametiasutustel kaitsta veelgi enam Kotori lahe piirkonna paljurahvuselist identiteeti ning tugevdada kultuuri- ja majanduskoostööd naabruses asuvate ELi liikmesriikidega;

29. väljendab rahulolu selle üle, et mõtte-, südametunnistuse- ja usuvabadus on jätkuvalt tagatud ja seda järgitakse; märgib, et Serbia õigeusu kiriku ja Montenegro õigeusu kiriku suhted on endiselt pingestatud, eriti omandiküsimustes; nõuab, et usukogukondade õigusliku seisundi kohta võetaks vastu uus seadus;

30. julgustab valitsust viima ellu jätkusuutlikke majandusreforme, sealhulgas õigussätteid konkurentsivastaste mehhanismide kohta, edendama konkurentsivõimet ja likvideerima struktuurilisi puudusi, lahendama suure mitteametliku sektori probleem ja parandama üldist ettevõtluskeskkonda; nõuab sotsiaaldialoogi tugevdamist mitmesuguste partnerite vahel; nõuab lisaks, et tugevdataks võimekust, sealhulgas kaasamisega avalikesse konsultatsioonidesse, ning formuleeritaks ja kooskõlastataks majanduspoliitikat, ka piirkondadevahelise ebavõrdsuse vähendamiseks; rõhutab, et on vaja tõhusalt võidelda maksudest kõrvalehoidumise vastu; on mures, et õigus- ja kohtusüsteemi ebakindlus, mis hõlmab ka litsentsimist, maksude haldamist ja lepingute täitmist, võib kaasa tuua riske majanduses osalejatele ning kahjustada Montenegro suutlikkust välisinvesteeringuid ligi tõmmata; rõhutab, et on vaja kiiresti lahendada äriavidlused välisinvestoritega, kes on Montenegro majanduse jaoks üliolulised; jagab muret selle pärast, et olukord tööturul ei ole märgatavalt paranenud ning noorte töötuse ja pikaajalise tööpuuduse tase on jätkuvalt kõrge, ning nõuab seetõttu aktiivseid tööturumeetmeid;

31. märgib, et tööturu osapoolte vaheline dialoog on endiselt ebapiisav ning nõuab uute ametiühingute asutajate õiguste täiendavat tugevdamist; peab tervitatavaks tööõiguse muudatusi töötajate õiguste reguleerimiseks pankroti korral; julgustab valitsust kiirendama tööd oma esimese tööhõive- ja sotsiaalreformi programmi vallas, et teha kindlaks Montenegro põhiprobleemid tööhõivepoliitika ja sotsiaalse kaasatuse ning vaesuse vähendamise valdkonnas ning tegeleda nendega;

32. tunnustab Euroopa väikeettevõtlusalgatuse „Small Business Act” rakendamist ning Montenegro ühinemist ELi ettevõtete konkurentsivõime ning väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate programmiga (COSME); nõuab VKEdele suunatud avaliku sektori toetuskavade kiiremat elluviimist, kuna VKEd on üks peamisi majandusarengut edendavaid jõudusid;

Kolmapäev, 11. märts 2015

33. on endiselt väga mures Montenegro suurima tööstusettevõtte, alumiiniumitehase KAP pankrotimenetluse lõpplahenduse viibimise pärast, millega rikutakse riigi kohustusi tulenevalt stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingust; nõuab tungivalt, et valitsus ja asjaomased pooled saavutaksid KAPi küsimuses jätkusuutliku lahenduse, mis oleks kooskõlas stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingu riigiabi eeskirjadega ning juhindeks läbipaistvusest ja õigusriigi põhimõtetest;

34. peab kahetsusväärseks, et Montenegro on eiranud Küprose kohtu määrust, mis puudutab KAPi müüki, ja kutsub Montenegrot üles tunnustama ELi liikmesriikide õigusasutuste asjakohaseid otsuseid;

35. julgustab Montenegrot keskkonnakaitse ja kliimamuutuste valdkonnas jätkuvalt edasi liikuma, parandades haldussuutlikkust, töötades välja säästva energiapoliitika ja keskkonnahoidliku majandusmudeli, mis edendaks investeringuid, et tagada kooskõla liidu keskkonna- ja kliimaalase õigustikuga; tuletab meelde vajadust koostada riiklik energiastrateegia, milles võetakse arvesse paljusid erinevaid taastuvaid energiaallikaid, ning vajadust austada ka looduspärandit ning kaitsealuseid ja rahvusvaheliselt tunnustatud piirkondi; nõuab kiiremas korras konsultatsioone piiriüleste projektide asjus;

36. nõuab rannikuäärse turismi pikaajalist planeerimist ja tugevate mehhanismide loomist, et vältida keskkonna hävitamist ja korruptsiooni ruumilise planeerimise ja ehitamise valdkonnas;

37. tunnustab Montenegro aktiivset osalust ja konstruktiivset rolli piirkondlikus ja rahvusvahelises koostöös ning piirkondlikus leppimisprotsessis; õnnitleb valitsust täieliku kooskõla saavutamise puhul ELi ühise välis- ja julgeolekupoliitikaga ning julgustab ametiasutusi hoidma riigi välispoliitilist positsiooni ELi omaga kooskõlas, eelkõige arvestades praegust rahvusvahelist terroriohtu; avaldab tunnustust Montenegro valitsusele, kes oli Lääne-Balkanil ainsa ELi kandidaatriigina – koos Albaaniaga – täielikult nõus ELi seisukohtade ja otsustega Ukraina sündmuste osas; kutsub Montenegro ametiasutusi üles tõhustama koostööd rahvusvaheliste poliitiliste ja majanduspartneritega, et tugevdada riigi vastupanuvõimet välisele survele ning riigi ja piirkonna destabiliseerimise katsetele; kiidab heaks riigi osalemise ELi, NATO ja ÜRO tsiviil- ja sõjalistes missioonides;

38. kutsub kõiki NATO liikmesriike ja eelkõige NATOsse kuuluvaid ELi liikmesriike üles aktiivselt toetama Montenegro ühinemist NATOga, et suurendada julgeolekut Aadria mere piirkonnas, kus kõik teised riigid on juba NATO liikmed, ning seega tugevdada piirkonna julgeolekut;

39. julgustab Montenegrot tegelema oma naaberriikidega lahendamata kahepoolsete küsimustega ühinemisprotsessi võimalikult varases etapis, konstruktiivselt ja heanaaberlikult; rõhutab veel kord, et on vaja kiiresti korraldada seni lahendamata riigipiiride demarkatsiooni ja õigusjärgluse küsimused Horvaatia, Bosnia ja Hertsegoviina, Serbia ja Kosovoga; õhutab Montenegrot tegema naaberriikidega veelgi rohkem koostööd, jagades nendega ühinemisläbirääkimiste kogemusi; väljendab heameelt Montenegro vaatlejastaatuse üle energiaharta lepinguga seoses;

40. nõuab tungivalt, et Horvaatiaga lahendataks piiriküsimus vastastikusel kokkuleppel ja viivitamata, ning juhul, kui ühise lahenduse leidmine osutub võimatuks, nõuab vaidluse lahendamist Haagis asuvas Rahvusvahelises Kohtus kooskõlas rahvusvahelise õiguse normide ja põhimõtetega;

41. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele ning Montenegro valitsusele ja parlamendile.
